

agrupació excursionista atalaia

FEDERADOS S. A.
federación catalana de montaña
federación catalana de esquí
comité de exploraciones subterráneas de Cataluña
asociación española de camping y caravana

CARRER ANSELM CLAVE, 3 - TELEFON 2931257 - VILANOVA I LA GELTRU

C I R C U L A R P E R A L S S O C I S

MAIG DEL 1.969

Secció de Muntanya

XI Marxa Social d'Orientació i Regularitat per Descripció

En un dia excepcionalment magnífic dins la temporada plujosa que imperava, es portà a cap la nostra Marxa Social organitzada per la Secció de Muntanya i Escalada en commemoració del XIII aniversari de la fundació de l'Entitat. L'itinerari s'iniciava a la Riera de Gaià, passant per Ardenya, Moli d'en Fortuny, Pont del Catllar, Bosc de la Vela de Queralt, Mas d'en Tarrès, el Masió, Fàbrica d'en Forns, Moli del Pomerí, les Coves Roges, Moli del Pansit, Pi de les Tres Branques, Font de la Pineda i Salomó, final de la cursa.

No faltaren les incidències anecdòtiques de costum. En el gual situat prop del Moli del Pansit, i que normalment pot creuar-se amb facilitat, hagué d'improvisar-se un pont rústec fet amb branques de plàtan, ja que el Gaià experimentà una regular crescuda amb motiu de les pluges recents. Entre el Pi de les Tres Branques i la caseta del Cristí, un nombrós contingent d'equips sofriren una inexplicable desorientació, possiblement enganyats per la vista relativament propera del poble de Vilabella. Les classificacions sofriren llastimosos daltabaixos, i més d'un equip es veié en situació difícil en el laberint que els engorjats meandres del Gaià descriuen en aquells contorns. Cinc equips abandonaren la cursa.

Les dades tècniques de la Marxa són les següents:

Control de Sortida en el poble de la Riera de Gaià. Controls; J. Ferrer, J. Pitarch, J. Virella. Sortida del primer equip a les 8'30 h.

Control de Regularitat P1, situat al caseriu d'Ardenya. Controls J. Santacana, J. Baqué. Longitud del trajecte 1.580 m. Horari 22 minuts. Promedi 4'309 km. hora. Autoneutralització 20 minuts.

Control de Regularitat P2, situat al Moli d'en Fortuny. Controls: J. Martí, Encarnació T. Longitud del trajecte 577 m. Horari 8 minuts. Promedi 4'337 km. hora.

Control de Neutralització A, situat al Bosc de la Vela de Queralt. Controls: X. Capdet, J. Contreras i M. Ramon. Longitud del trajecte 2.181 m. Horari 30 minuts. Promedi 4'362 km. hora. Neutralització 10 minuts.

Control de Regularitat P3, situat al Mas d'en Tarrès. Controls: A. Bayo, P. Farré. Longitud del trajecte 1.788 m. Horari 25 minuts. Promedi 4'291 km. hora.

Control de Neutralització B, situat a la Fàbrica d'en Forns. Controls: P. Molins, P. Coral. Longitud del trajecte 1.944 m. Horari 26 minuts. Promedi 4'486 km. hora. Neutralització 15 minuts.

Control de Regularitat P4, situat a les Coves Roges. Control: J. Gudín. Longitud del trajecte 1.632 m. Horari 28 minuts. Promedi 3'376 km. hora.

Control de Neutralització C, situat al Gual del Plàtan. Controls: J. Julià, R. Lozada, I. Llaverias. Longitud del trajecte 498 m. Horari 7 minuts. Promedi 4'268 km. hora. Neutralització 15 minuts.

Control de Regularitat P5, situat al Pi de les Tres Branques. Controls: H. Marqués, A. Cardona. Longitud del trajecte 1.418 m. Horari 25 minuts. Promedi 3'403 km. hora. Autoneutralització 5 minuts.

Control de Neutralització D, situat a la Font de la Pineda. Controls: A. Ordovás, Maria P., M.ª Rosa S. Longitud del trajecte 2.112 m. Horari 26 minuts. Promedi 4'873 km. hora. Neutralització 90 minuts.

Control de Regularitat P6, situat en una cruïlla. Control: P. Coral. Longitud del trajecte 751 m. Horari 12 minuts. Promedi 3'754 km. hora.

Control d'Arribada situat a la plaça de l'Església de Salomó. Controls: Marcellí F., Margarida P. Longitud del trajecte 2.303 m. Horari 31 minuts. Promedi 4'456 km. hora.

Longitud total de la Marxa 16.784 metres. Horari efectiu de camí 4'00 hores. Equips inscrits: 65. Equips sortits: 60. Equips classificats: 55.

CLASSIFICACIO DEFINITIVA

Clas.	Dorsal	E q u i p	Punts	Exac.	Aprox.
1	7	Andreu Romà - Manuel Martí (Dinàmic)	13		
2	13	Josep Blanes - Pilar Meléndez (Atalaia)	15	3	
3	11	Manuel Prats - Josep M. ^a Plana (Atalaia)	15	3	
4	6	Tomàs Abad - M. ^a Angels Armentia (UEC Prat)	15	1	
5	47	Anna M. ^a Colet - Jordi Montfort (AEC Vilafranca)	18	4	
6	3	Antoni Ri6n - M. ^a Pilar Mancebo (AE Icaria)	18	2	
7	2	Josep Candela - Josep Candela (Jr.) (Atalaia)	18	1	
8	14	Roser Muela - Josep Planas (Atalaia)	19	2	
9	5	Antoni Rion - Francesc Salip (AE Icaria)	19	1	4
10	1	Antoni Ferrer - Silvia Font (Atalaia)	19	1	3
11	4	Dolors Tribaldo - Joan Fusté (Atalaia)	20		
12	43	Joan J. Bordes - M. ^a Teresa Fabregat (UEC Prat)	21	2	5

13	15	Angel Julià - Montserrat Soler (AEC Vilafranca)	21	2	4
14	49	Albert Canalias - Margarida Bages (UEC Prat)	23		
15	42	Fèlix Marrugat - Josep M. ^a Rovira (AEC Vilafranca)	24		
16	54	Salvador Pons - Magda Sans (AEC Vilafranca)	25		
17	64	Josep L. Mairal - Alfons Sánchez (Dinàmic)	26		
18	60	Carles Ballester - Andreu Palos (AE Ginesta)	27	2	
19	40	Carme Casanovas - Josep Mariné (Dinàmic)	27	1	
20	61	Pere Mas - Maria Pérez (UEC Prat)	29		
21	52	Miquel Domènech - M. ^a Dolors Montes (UEC Prat)	30		
22	62	Alicia Clols - Macià Copons (AAEMI Valls)	31		
23	55	Montserrat García - Josep M. ^a Carbonell (Atalaia)	32		
24	65	Josep Tuset - M. ^a Rosa Roset (GE Muntanyenc)	34		
25	56	Lluís Daviu - M. ^a Vinyet Vila (Atalaia)	50		
26	53	Ferran Moreno - Carmen Lanza (UEC Sants)	63		
27	57	Francesc Gusí - Antoni Galvany (AEC Vilafranca)	69		
28	39	Antoni Penna - Antoni García (Atalaia)	77		
29	58	Ramon Martí - David Vidal (Atalaia)	78		
30	27	Pere Camarós - Antoni Vidal (Atalaia)	79		
31	46	P. Lluís Salas - Antoni J. Vicens (GE Muntanyenc)	83	3	5
32	35	Francesc Domènech - Manuel Martínez (AE Ginesta)	83	3	2
33	21	Montserrat Vidal - Eduard Camarós (Atalaia)	94		
34	23	Manuel García - Antoni Llurba (Atalaia)	96	2	
35	22	Marta Tolosa - Josep Farré (Dinàmic)	96	1	
36	59	Pere Vacarisas - Montserrat Vacarisas (C. Lectura)	97		
37	19	Antoni Campillo - Lluís Carrasco (Atalaia)	99		
38	28	Xavier Carrasco - Angel Vedo (Atalaia)	100	4	
39	10	M. ^a Teresa López - M. ^a Dolors Rambla (Dinàmic)	100	1	
40	12	Albert Puig - Joan Ibañez (Dinàmic)	100		
41	31	Josep Xambó - Joan Chaparro (Atalaia)	102		
42	8	Isidre Poch - Núria Albà (Atalaia)	103		
43	26	Josep L. Moreno - Vicens Gayan (UEC Sants)	106		
44	32	Joan Roig - M. ^a Pilar Agustench (AAEMI Valls)	115		
45	29	M. ^a Angels Marrugat - Aureli Andrés (AEC Vilafranca)	125		
46	9	Alfons Vives - M. ^a Angels Vives (AAEMI Valls)	129		
47	41	Joan Farré - Josep M. ^a Güell (AAEMI Valls)	133		
48	44	Josep Vallverdú - M. ^a Dolors Guivernau (Valls)	134		
49	38	Alvar Archilla - M. ^a Angels Albet (Atalaia)	137		
50	17	Lluís Roig - Paquita Batalla (Valls)	150		
51	18	Teresa Martínez - Joan Almirall (Dinàmic)	155		
52	33	Isabel Moreno - Josep Porta (UEC Prat)	166		
53	34	Jacint Taulats - Isabel Fernández (AEC Vilafranca)	175		
54	30	Joan Mestre - Carme Ruiz (AEC Vilafranca)	178		
55	43	Antoni Castelló - Josep M. ^a Sans (Atalaia-Valls)	186		

(Els articles reflexen només les opinions de llurs autors)

Grup Espeleològic Talaia

Els treballs topogràfics que porten a cap els membres d'aquest grup s'han estès últimament cap a les zones de l'Alt Foix, en els termes de Pontons i Torrelles de Foix, efectuant-se esquemes gràfics d'algunes petites cavitats conegudes de ja fa anys. També s'ha fet la topografia de les Coves del Garrofet, prop de Bonany (terme de Querol) a la capçalera del Marmellar. Més prop de Vilanova, també s'ha topografiat l'Avenc de Sant Antoni de Cunit, el qual a principis de segle, quan l'espeleologia catalana estava en els seus inicis, hom el qualificà com a un dels més importants. L'exageració resulta evident.

— o —

En el número de la publicació "Montaña" editada pel Centre Excursionista de Catalunya, corresponent als mesos de Setembre-Octubre del 1968, sota la signatura de Manuel Gasca es publica un article sobre la Cova Negra, de Sant Pere de Ribes. Acompanya el relat un gràfic de la cavitat y diversos de troballes arqueològiques fetes en el lloc. S'esmenten les exploracions anteriors, alguna d'elles notables, efectuades per membres del Centre d'Estudis local i socis de la nostra Entitat.

NAIXEMENT

La il·lar del matrimoni compost per el soci Xavier Capdet i Lluïsa Fargas s'ha vist enïoiada amb el naixement del segon fill, una nena. El seu nom: Maria Blanca. Felicitats.

Secció de Cultura

SORTEIG

En el sorteig corresponent al mes d'abril ha estat premiat el soci M.ª Llum Alba i Guasch amb el llibre "La Vall de Torrelló", autor Lluís Thomosa de Subirà.

El soci premiat pot passar a recollir el llibre qualsevol dimarts o dijous de 8 a 10 del vespre; caduca als 60 dies del sorteig.

En cas de no ésser recollit, passarà a formar part de la nostra biblioteca.

* * *

Col·laboració poètica

MOIXARO

Moixaró de front altiu,
de verts prats i clares aigües;
els torrents tots van caient,
esllavissat-se pel rocam,
entre mig de boix i pins;
a baix al pla tots hi fan cap.
El sol toca d'allò més,
de Nord a Sud, d'Est a Oest.
El vent juga en els teus cims.
Quina muntanya més bella ets!
Més tardà l'hivern arriba,
el mantell blanc et cobreix tot,
els torrents ja no saltegen
ni se sent llur remor.
Han callat perquè s'atansa
el mal hivern. I aquest ho mana així.

Josep JULIA

Noticiari

Curset de Socorrisme

El dilluns dia 31 de març s'inagurà el Curset de Socorrisme en el Local Social, les lliçons del qual han continuat desenrotllant-se sota l'experta direcció del doctor Llorens Tendas, president de l'Assemblea Local de la Creu Roja, auxiliat en les explicacions pràctiques pel nostre consoci Octavi Massip, també actiu membre d'aquella benemèrita associació. Les lliçons són seguides amb gran interès per part dels cursetistes assistents. Es d'esperar que els resultats siguin profitosos i sembrin la llavor per a la creació d'un equip de Socors de Muntanya, adscrit a la Creu Roja.

El Pantà s'ha sobreixit

La llarga temporada de pluges dels primers mesos de l'any feu augmentar notablement el nivell del pantà del Foix. Les fortes avingudes que s'han donat en el curs de la Setmana Santa provocaren el sobreiximent de la presa, presentant l'insòlit espectacle d'un bell saltant d'aigua. Malauradament constatem que també contribueixen a omplir l'embassament les aportacions ciutadanes i fabrils dels sectors de Sant Martí Sarroca, Castellví de la Marca, Vilafranca i Els Monjos, a les que hem vist sumar-se últimament el regular cabdal que, procedent de L'Arboç, transcorre per claveguera oberta en un recorregut paral·lel a la carretera de Castellet.

Aquest conjunt d'aigües residuals ha donat a l'embassament una tonalitat de color catxumbo i una peculiar aroma molt similars a la de l'estany format entre el moll de Vilanova i el Molí de Mar. Esperem que la gran quantitat d'aigua ingressada per les pluges ajudi a netejar quelcom l'ambient. Actualment les vores del riu queden ribatejades per grans flocs d'escuma ocasionada pels detergents. No deixa d'ésser un espectacle curiós veure aixecar-se, quan un menys s'ho espera, gran munió de bombolles de sabó quan una ratxada d'aire bufa sobre el riu.

Camins novament oberts

El microbi de l'excursionisme sempre ha trobat camp abonat a Vilanova. Fa molts anys bastants conciutadans tenien ja l'afecció de sortir sovint als defores a respirar l'aire lliure i sanitos de la muntanya. Un dels llocs força concorreguts era la serreta costera de Vilanova a Sitges. La Muntanyeta, el Mas d'en Serra, el d'en Pasqualí, "Bons Aires", Miralpeix, etc. eren llocs ben coneguts en aquells temps. En la trista dècada dels anys quarantes, l'antipàtic rètol de "Prohibit el pas" barrà la lliure circulació per molts d'aquells paratges.

Recentment s'han obert novament alguns d'aquells camins tradicionals, però el fet no ha estat altruista sinó amb interès crematístic. Regulars zones són dedicades a parcel·lacions urbanitzades amb noms com "La Cervereta", "Xalet del Manco", "Sant Pere del Mar" etc. Qui no té una parcel·la de muntanya —margallons, farigoles i romanins inclosos— es perquè no vol. A tantes pessetes el pam pot triar i remenar als contorns de les Roquetes, al mas d'en Serra o a la Mata.

Pluja

Igualment com en les vacances del passat estiu, la pluja ha desguitarrat tots els programes previstos per Setmana Santa. Poca cosa s'ha pogut aprofitar entre pluja i pluja. I en alguns llocs, si no era pluja, el que queia era neu o pedra. Paciència i a esperar la pròxima ocasió.

Sorteig

El sorteig de la mona de Pasqua organitzat per la nostra Entitat correspongué al núm. 3564, el qual havia quedat sense expedir. Per aquest motiu la Junta Directiva ha cregut oportú entregar-la com a donatiu per als asilats de la Casa d'Ampar.

LA TORRE DE VILADELLOPS

Dins del terme d'Olèrdola hi ha el llogaret conegut amb el nom de Viladellops. Té poc més d'una dotzena de cases i està dividit en dos sectors; el pròpiament dit Viladellops, situat al cantell d'una cinglera, i l'Altra Banda, agrupament posat a la part oposada del barranc, prop de la font de Sant Joan i les ruïnes del molí hidràulic. A Viladellops resta en peu part d'una torre de defensa o castellot de planta rodona, d'uns sis metres d'altura i mig aterrada d'un costat. Adosada a la fortificació, es veu un petit edifici amb un portalet de pedra i dues espitlleres, que la gent diuen era la presó. A uns 50 m. més a migdia hi ha la capella romànica de Sant Joan, petita església d'una sola nau, amb contraforts a cada costat i que fou restaurada no fa molt de temps. Sota el campanar d'espadanya hi ha l'entrada, encarada a ponent.

La gent del caseriu diuen que a Viladellops abans se'l coneixia amb el nom de Vilagallarda, cosa que no podem demostrar documentalment. Sembla que aquesta versió és deguda a certa prevenció envers un nom que hom pot considerar quelcom injuriós, de poble de gent de mals instints. En aquest sentit creiem que és molt possible que el topònim no faci referència a un animal salvatge, sinó que es tracti d'un antropònim, en relació a una persona d'aquest nom, cosa molt freqüent en els temps medievals. Un cas concret el tenim al segle X en que l'ardiaca d'Olèrdola, Seniofred, era conegut per tothom amb el nom de Llop.

Segons Milà i Fontanals, en les seves "Obres Completes", entre les possessions de Sant Pere de Roda, en butlla atorgada per Benet IV a l'any 974, hi havia el lloc de Viladellops, al Penedès. A l'any 976,

en una donació feta a Sant Cugat del Vallès, s'esmenta com a confrontació "villa de Lobos". El 992, Enneco, dit Bonfill, i Erovigio, testamentaris del difunt Teudiscle, jutge, donen al monestir de Sant Cugat els alous i masies de "Villam de Lupos" amb les seves terres, vinyes, cases, corrals i "ipsa ecclesia", probablement l'actual capella de Sant Joan. Es donen les afrontacions, citant-se diversos topònims vigents o identificables avui dia; el terme del "Castrum Olivella", "ipso puteolo" (el pouet), "Canellas", "ipso torrente... ipsam rochem... Corbatera" (avui riera de Vilafranca i Roca Foradada), i el "Papiolo". No s'esmenta la torre. El mateix jutge havia tingut possessions a Vitrà (Llitrà), i en un document de l'any 1013 es citava una torre allà situada i que fou del difunt Teudiscle.

Els anys 1002, 1007 i 1023, els papes Silvestre II, Joan XVIII i Benet VIII, respectivament, confirmen les pertinençies de Sant Cugat, fent constar entre altres "ipsum alaudem qui dicunt villam de Lupo qui fuit de Teudisclo, iudice". A l'any 1108, en la darrera reconstrucció d'Olèrdola, el compte Ramon Berenguer concedí franqueses als qui anessin a repoblar el castell i el seu terme en els llocs de "s. Margarita i Moia, s. Digna i Fonte Tañada, Villa Lupis i Monte Rotundo (la Plana Rodona)"

Al 1127, Berenguer Bonfill fa testament deixant al seu fill Bertran un alou a "villa de Lupis" que fou de Berenguer Ermenegau, segons consta en el Cartoral de Sant Cugat. En el testament de Guillem de la Granada, redactat al 1198, segons el Cartoral de Poblet, aquest noble cedéix a la Comanda de "Sancti Valentini" de les Cabanyes, el seu honor íntegre de "Villa

de Lops", on volia ésser enterrat, i que havia adquirit de Pere de Ferran. La comanda de Sant Valentí pertanyia a l'Orde dels Hospitalaris, i posseï durant segles la jurisdicció de Viladellops. A últims del segle XIII i durant el XIV, l'Orde reivindicà en diverses ocasions els seus drets sobre Viladellops, rebutjant intromissions, en especial per part del convent de les Puel·les, segons documents citats en el llibre de Coy "La ínclita y Sagrada Orden de San Juan de Jerusalén en el Panadés". El trasllat del convent de Sant Valentí de les Cabanyes a Vilafranca, s'efectuà al 1306, i entre el 1307 al 1309 es construí l'actual capella de Sant Joan de Vilafranca. Es més que segur que la dedicació a Sant Joan de la capella de Viladellops sigui deguda a l'Orde Hospitalària.

En el fogatge de l'any 1369, Viladellops tenia 16 focs. El 1394, el rei Joan, vengué

al mestre Guillem de Sagarriga la jurisdicció civil i criminal i tots els drets que el Rei tingués a la Quadra de Viladellops. Dels segles XV i XVI veiem documents defensant la plena jurisdicció sobre Viladellops del Comanador de Vilafranca contra diverses intromissions. Aquesta jurisdicció es perllongà fins al segle XIX, i l'últim document de la Comanda referent a aquests drets està datat al 1809, esmentant "... la Plassa, ahont estava construït lo castell vuy derruit". Aquest document tardà és l'únic que fa referència a la torre de Viladellops, i en ell veiem que ja aleshores estava derruit en part.

Es curiosa aquesta falta de referències documentals, ja que és molt probable que la torre existís ja en temps del jutge Teudiscle, quan aquest posseïa també la Quadra i torre de Vitrà o Litrà, completament ignorada avui dia.

V. C. V. - J. V. B.

Anecdotalari talaieenc

Preparatiu bèl·lics

No fa molts de temps un grup de socis feien una excursió toponímic-castellològica pel terme de Sant Jaume dels Domenys. En cert moment es trobaren en un caseriu que no quedava ben precisat en les mapes que portaven. Solicitaren l'amable ajuda d'un ancià que trobaren al pas per tal d'establir l'exacta situació sobre el planol.

El vellet anava seguint amb ulls vius el desplegament cartogràfic que els excursionistes transportaven en tubs de plàstic, fins que no pogué aguantar més i preguntà:

— Perdonin, vostès, però ¿veritat que s'està preparant una guerra?

Els excursionistes procuraren convèncer l'ancià sobre les seves pacífiques accions, però no és gaire segur que ho aconseguissin.

C. Sucamulla

Excursions realitzades durant el mes d'abril del 1969

Dia 30 de Març
Vilanova-Mas del Artís- Can Ramonet- Vilanova.

Vocal: J. Ferrer. 7 assistents.

Dies 3-7 d'abril

Excursió a Gósol.

Vocal: J. Ferrer. 10 assistents.

Dies 3-4

Prospecció a Terrassa-Mata de Pera- Can Pobla-Cova d'en Manel.

Vocal: A. Bayo. 3 assistents.

Dies 3-6

Excursió al refugi Baldrich.

Vocal: A. Campillo. 21 assistents.

Dies 3-7

Excursió al refugi Sant Jordi.

Vocal: R. Lozada. 3 assistents.

Dia 13

Travessa Atalaya-Pla Palmeres-Mas Artís-Vilanova.

Vocal: J. Fusté. 2 assistents.

Dia 13

Travessa-Vilanova-Camp Gras-Basot del Arbore-Vallbona-Garraff-Vilanova.

Vocal: A. Vedo. 3 assistents.

Dia 20

Excursió a la Cova de la Merla.

Vocal: A. Castelló. 4 assistents.

Dies 19-20

Espeleologia al Garraf-Avenc Asensio.

Vocal: S. Marrugat. 5 assistents.

Dies 19-20

Excursió a Salomó.

Vocal: P. Ferrer. 3 assistents.

Vidrios y Cristales

J. CUELLAR

Acristalamiento de obras
Instalación de escaparates y vitrinas
Ventanas practicables de aluminio
Presupuesto sin compromiso

San Gervasio, 10 - Tel. 2931390 - Villanueva y Geltrú

President: Antoni Llurba, Secretari: Manuel Montollu, Direcció Circular: Xavier Capdet.